

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2012.12.6.
COM(2012) 757 final

2012/0352 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

**a Portugáliának nyújtandó uniós pénzügyi támogatásról szóló 2011/344/EU végrehajtási
határozat módosításáról**

INDOKOLÁS

2011. május 17-én a Tanács Portugália kérésére az országnak nyújtandó pénzügyi támogatásról döntött (2011/344/EU tanácsi végrehajtási határozat), amelynek célja a bizalom visszaállítása, a gazdaság fenntartható növekedéséhez való visszatérés lehetővé tételére, valamint Portugália, az euróövezet és az EU pénzügyi stabilitásának megőrzésére irányuló szigorú gazdasági és reformprogramhoz való hozzájárulás.

A 2011/344/EU határozat 3. cikkének (10) bekezdésével összhangban a Bizottság az IMF-fel együtt és az EKB-val összeköttetésben elvégezte az egyeztetett intézkedések végrehajtása terén elért előrelépésre, valamint eredményességükre és gazdasági-társadalmi hatásukra vonatkozó hatodik felülvizsgálatot.

Figyelembe véve az újabb gazdasági, költségvetési és pénzügyi fejleményeket, valamint a szakpolitikai intézkedéseket, a Bizottság szükségesnek tartja a támogatást alátámasztó gazdaságpolitikai feltételek bizonyos mértékű módosítását a tanácsi végrehajtási határozat javasolt módosításának preambulumbekkezdéseiben kifejtett programcélok biztosítása érdekében.

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

a Portugáliának nyújtandó uniós pénzügyi támogatásról szóló 2011/344/EU végrehajtási határozat módosításáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az európai pénzügyi stabilizációs mechanizmus létrehozásáról szóló, 2010. május 11-i 407/2010/EU tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 3. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) A 2011/344/EU tanácsi végrehajtási határozat 3. cikkének (10) bekezdésével összhangban a Bizottság a Nemzetközi Valutaalappal (IMF) együtt és az Európai Központi Bankkal (EKB) összeköttetésben elvégezte a hatóságok által az egyeztetett intézkedések végrehajtása terén elért előrelépésre, valamint az egyeztetett intézkedések eredményességére és gazdasági-társadalmi hatására vonatkozó hatodik felülvizsgálatot.
- (2) A reálértéken 3%-os 2012. évi erős visszaesés után a gazdasági tevékenység 2013 második felétől kezdődően várhatóan fokozatosan élénkül, és a negyedéves növekedési ráták visszatérnek a pozitív tartományba. Előretekintve a gazdaságélénkülés a belföldi fogyasztás némileg fékező hatása ellenére 2014-ben várhatóan lendületet vesz. A makrogazdasági kilátásokra lefelé mutató kockázatok hatnak. Különösen néhány euróövezeti tagállamban a gazdasági környezet vártnál erőteljesebb romlásának lehetnek Portugáliára átgyűrűző hatásai.
- (3) A GDP 5%-ában meghatározott 2012. évi költségvetési hiánycél továbbra is érvényes, bár vannak bizonyos kockázatok. A kiadási oldalon továbbra is ellenőrzés alatt tartják a költségvetési végrehajtást, de a bevételek az októberig tartó adatok alapján változatlanul elmaradnak a már lefelé módosított céloktól. A hiánycél elérése érdekében a GDP 0,3%-a körüli értéket kitevő további megtakarítási intézkedések végrehajtása van folyamatban, de végső eredményüket némi bizonytalanság övezi. Végül, a statisztikai hatóságok még elemzik, hogy a repülőtéri koncesszió (ANA) – a becslések szerint a GDP 0,7%-át kitevő – értékesítése hiánycsökkentő műveletként kezelhető-e.
- (4) A november 27-én elfogadott 2013. évi költségvetés a GDP több mint 3%-át kitevő diszkrecionális intézkedést tartalmaz annak érdekében, hogy 2013-ban elérjék a GDP 4,5%-ában meghatározott hiánycélt. A kiadási oldalon a költségvetés a foglalkoztatottak alacsonyabb száma révén a közzsféra béreinek jelentős visszafogását tervezi, ami a túlórafizetések és egyéb kompenzációk csökkentésével egészül ki. Az egészségügy, az

¹ HL L 118., 2010.5.12., 1. o.

állami tulajdonú vállalatok és a köz- és magánszféra közötti partnerségek (PPP-k) racionalizálására irányuló erőfeszítéseket fokozzák, és tovább ésszerűsítik a szociális kiadásokat. A költségvetés a bevételi oldalon a személyi jövedelemadó átfogó reformját tervezi, amely csökkenti az adósávok számát és az európai normákkal összhangban növeli az átlagos adómértéket, ugyanakkor megtartja a progresszivitást és csökkenti az adókedvezményeket. Emellett az adóköteles jövedelem minimálbér feletti részére 3,5% pótdadót, a legfelső adósávba tartozó jövedelemre 2,5%, a 250 000 EUR feletti jövedelemre pedig 5% szolidaritási különadót vetnek ki. A társaságiadó-bevételek növelése többek között a kamatköltségek levonhatóságának korlátozása, a nyereségre kivetett legmagasabb adómérték alkalmazási küszöbének csökkentése, és a csoportos adózás alá tartozó társaságok különleges előlegfizetésére vonatkozó módszertan módosítása révén történik. A költségvetés tartalmazza továbbá a közvetett adózás módosítását, nevezetesen a dohánytermékek, az alkohol és a földgáz jövedéki adójának emelését, az ingatlanok újraértékelését követően az ingatlanadózás alapjának kiszélesítését, valamint pénzügyi tranzakciós adó bevezetését. Emellett emelkednek a társadalombiztosítási járulékok, mivel azokat a közalkalmazottak kiegészítő juttatásai és a munkanélküli ellátások után is meg kell fizetni.

- (5) A költségvetésben szereplő intézkedéseket figyelembe véve a bevételnövekedés 2013-ban 80%-kal járul hozzá a költségvetési kiigazításhoz, a maradék 20% pedig kiadáscsökkentésekből ered (az Alkotmánybíróság döntése alapján a közszféra 13. havi bérének és az 1,1 havi nyugdíjnak a visszaállítása okozta hatás figyelembevételét követően). Az erősen bevételalapú kiigazításhoz kapcsolódó kockázatokra tekintettel a hatóságok a GDP 0,5%-át kitevő készenléti intézkedéseket készítenek elő, amelyeket a kockázatok megvalósulása esetén hajtanak végre. Az intézkedések főként kiadásoldali megtakarításokból állnak, nevezetesen a bérköltségek további csökkentéséből, és részletezésükre 2013 elején, még időben a hetedik felülvizsgálat előtt kerül sor.
- (6) A költségvetési kiigazítási folyamatot a kormányzati kiadások ellenőrzésének fokozására és az adóbeszedés javítására irányuló számos strukturális intézkedés támasztja alá. Mindenekelőtt tervben van a költségvetési keret átfogó reformja, hogy összhangba kerüljön a költségvetési eljárások és irányítás legjobb gyakorlataival. A kötelezettségvállalások ellenőrzésének új rendszere már kezd eredményeket hozni, de a végrehajtást szorosan nyomon kell követni annak biztosítása érdekében, hogy a kötelezettségvállalások összhangban legyenek a finanszírozással. Folytatódnak a már eddig is jelentős megtakarítást eredményező közigazgatási reformok. Az adóigazgatás korszerűsítésére irányuló fő reformokat hamarosan befejezik, a hatóságok pedig fokozzák a nyomon követést és erősítik az adózási fegyelmet. A PPP-k újratárgyalása megkezdődött, 2013-ra és későbbre jelentős megtakarításokat jeleznek előre. Az állami tulajdonú vállalatok az év végére átlagban várhatóan elérik a működési egyensúlyt. Az egészségügyi reformok jelentős megtakarításokat eredményeznek, a végrehajtás pedig nagyjából a célokkal összhangban folytatódik.
- (7) A kiadások átfogó felülvizsgálatát irányozták elő azzal a céllal, hogy fokozzák a közszolgáltatások hatékonyságát és méltányosságát, körülbelül 4 milliárd EUR-t vagy a GDP 2,5 %-át kitevő kiadáscsökkentések mellett. A felülvizsgálat célja a közszférabeli feladatkörök és egységek közötti párhuzamosságok csökkentése, valamint a forrásoknak a növekedést ösztönző kiadási területek felé történő újraelosztása. Az intézkedések meghatározására, számszerűsítésére, valamint végrehajtásuk ütemezésére várhatóan 2013 februárjáig sor kerül. A középtávú költségvetési konszolidációs tervekről a 2013-as stabilitási program nyújt részletesebb információkat.

- (8) A nominális GDP növekedésére vonatkozó jelenlegi bizottsági előrejelzések alapján (2011-ben -1,0 %, 2012-ben -2,3%, 2013-ban 0,3% és 2014-ben 2%) és tekintettel a költségvetési célokra (2012-ben a GDP 5%-a, 2013-ban 4,5%-a és 2014-ben 2,5%-a) a tervek szerint az adósság-GDP arány a következőképpen alakul: 2011-ben 108,1 %, 2012-ben 120 %, 2013-ban 122,2 % és 2014-ben 122,3 %. Így az adósság GDP-hez viszonyított aránya 2012-től stabilizálódik, majd 2014 után – a hiány további csökkenését feltételezve – csökkenő pályára kerül. Az adósság dinamikájára számos vonal alatti művelet hat, amelyek jelentős pénzügyieszköz-beszerzéseket foglalnak magukban, mindenekelőtt esetleges banki feltőkésítések és az állami tulajdonú vállalatok, valamint az elhatárolt és a pénzforgalmilag ténylegesen fizetendő kamatok közötti különbségek finanszírozása céljából.
- (9) A 8,2 milliárd EUR összegű tőkeinjekciós intézkedések végrehajtása majdnem befejeződött, ami lehetővé teszi a részt vevő bankok számára az EBH által előírt szavatalótőke-pufferek, valamint az év végére a programban meghatározott 10 %-os alaptőke-megfelelési mutató teljesítését. A hitel/betét arány 120 százalékos indikatív értékre csökkentése 2014-re valószínűleg sikerül, mivel néhány bank már most a küszöbérték alatti szintet ért el. A vállalati szektor finanszírozási forrásainak diverzifikációjára irányuló erőfeszítéseket fokozzák. A helyreállítási terveket, hídbankokat és szanálási alapot is magában foglaló bankszanálásról szóló jogszabályok véglegesítése jelenleg zajlik.
- (10) A növekedést és versenyképességet fokozó strukturális reformok végrehajtása terén további haladást értek el. Az aktív munkaerő-piaci intézkedések megerősítése mellett a hatóságok kötelezettséget vállaltak a végkielégítések csökkentésére a munkaerőpiac rugalmasságának és a munkahelyteremtésnek az elősegítése érdekében. A középfokú oktatásra, valamint a szakképzésre vonatkozó cselekvési tervek végrehajtása a tervek szerint halad előre.
- (11) Jó ütemben halad a szolgáltatási irányelv átültetése, amelynek célja a piacra lépés akadályainak csökkentése és a verseny, valamint a gazdasági tevékenység ösztönzése azáltal, hogy megkönnyíti az új belépőknek a különböző gazdasági rendszerekben a piaci hozzáférést. Az engedélyezési eljárások és egyéb adminisztratív terhek is egyszerűsödnek különböző gazdasági ágazatokban, mint például a környezetvédelem és a területrendezés, a mezőgazdaság és a vidékfejlesztés, az ipar vagy a geológia. Kidolgozás alatt áll a legfontosabb nemzeti szabályozó hatóságok működésére vonatkozó főbb elveket, köztük erős függetlenséggel és autonómiával való felruházásukat meghatározó kerettörvény.
- (12) Az igazságszolgáltatási rendszer reformja továbbra is az egyeztetett ütemterv szerint halad. További haladást értek el a lezáratlan ügyek számának csökkentésében, valamint szélesebb körű reformok, például a bírósági kerületek földrajzi átszervezése és a polgári perrendtartás reformja terén.
- (13) Az ebben a határozatban előírt minden intézkedés kiemelten fontos Portugáliában a stabil gazdasági és pénzügyi helyzet helyreállítása szempontjából, valamint hogy az ország ismét finanszírozási forrásokhoz juthasson a pénzügyi piacokon,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A 2011/344/EU végrehajtási határozat 3. cikke a következőképpen módosul:

1. a (7) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(7) Portugália az egyetértési megállapodásban részletezett feltételekkel összhangban 2013 során elfogadja a következő intézkedéseket:

- a) az államháztartási hiány 2013-ban nem haladhatja meg a GDP 4,5 %-át. A 2013. évi költségvetés a GDP legalább 3%-ának megfelelő összegben tartalmaz az államháztartási hiánynak a (3) bekezdésben meghatározott időtartamon belüli csökkentéséhez szükséges tartós konszolidációs intézkedéseket. A portugál kormány megvizsgálja a kiadáscsökkentés mértékének növelésére irányuló lehetőségeket a 2013. évi általános konszolidációs csomagban, hogy középtávon biztosítsa a növekedést ösztönző, a kiadási oldalra összpontosító költségvetési kiigazítást. A költségvetés végrehajtásának kockázataira tekintettel a portugál kormány 2013 elejéig a GDP 0,5%-át kitevő készenléti intézkedéseket dolgoz ki, amelyeket a kockázatok megvalósulása esetén életbe kell léptetni;
- b) a 2013. évi költségvetésnek bevételnövelő intézkedéseket kell tartalmaznia, nevezetesen a személyi jövedelemadó adórendszert egyszerűsítő reformját, az adóalap szélesítését egyes adókedvezmények megszüntetésével, az átlagos adókulcs növelését a progresszivitás megőrzése mellett, a társasági adó alapjának szélesítését, a tőkejövedelem adókulcsának növelését, magasabb jövedéki adókat és a rendszeres ingatlanadózás módosítását;
- c) a 2013. évi költségvetésnek kiadáscsökkentő intézkedéseket kell tartalmaznia, nevezetesen a közigazgatás, az oktatás, az egészségügy és a szociális ellátások racionalizálását; a béreknek az állandó és ideiglenes alkalmazottak számának és a túlmunka díjazásának a csökkentésével történő visszafogását; az állami és magán szociális transzferek és támogatások ésszerűsítését; a helyi és regionális hatóságoknak juttatott transzferek csökkentését; valamint az állami tulajdonú vállalatok működési és tőkekiadásainak csökkentését;
- (d) Portugália folytatja privatizációs programjának végrehajtását;
- (e) Portugália közös bevétel-előrejelző iránymutatásokat dolgoz ki a szubnacionális kormányzatok számára;
- f) Portugália elmélyíti a megosztott szolgáltatások alkalmazását a közigazgatásban;
- g) Portugália csökkenti a szakminisztériumok (például adóügyi, társadalombiztosítási, igazságügyi) helyi képviseleteinek számát a lakossági ügyfélszolgálatokban való egyesítésükkel, valamint a program időtartama alatt az elektronikus közigazgatás további kiépítésével;
- h) Portugália folytatja a kórházi hálózat átszervezését és ésszerűsítését szakosodás, koncentráció és a kórházi szolgáltatások csökkentése, valamint a kórházak együttes irányítása és működtetése révén. 2013 végére véglegesíti a cselekvési terv végrehajtását;
- i) Portugália nemzetközileg elismert szakértők segítségével és a városi bérleti szerződésekről szóló új 6/2006. számú törvény módosítása, valamint a felújítás adminisztratív eljárását egyszerűsítő törvényerejű rendelet nyomán elvégzi az ingatlanpiac működésének átfogó felülvizsgálatát;
- j) Portugália nemzeti szintű ingatlan-nyilvántartási rendszert dolgoz ki, hogy lehetővé váljon a várostervezés költségeinek és hasznainak egyenlőbb eloszlása;

- k) Portugália teljes mértékben működőképessé teszi az oktatási és képzési politika eredményeinek és hatásainak elemzését, nyomon követését és értékelését szolgáló irányítási eszközt és felállítja a referencia-szakiskolákat;
- l) Portugália befejezi a szolgáltatási irányelv teljes körű végrehajtásához szükséges függőben lévő ágazati módosítások elfogadását;
- m) Portugália célzott intézkedéseket hajt végre a lezáratlan jogérvényesítési ügyek folyamatos csökkentésének elérése érdekében a bíróságok ügghátralékainak felszámolása céljából;
- n) Portugália elfogadja a főbb nemzeti szabályozó hatóságokra vonatkozó kerettörvényt azok teljes függetlenségének, valamint pénzügyi, adminisztratív és irányítási autonómiájának biztosítása érdekében;
- o) Portugália javítja az üzleti környezetet azáltal, hogy végrehajtja az adminisztratív terhek csökkentésére irányuló, függőben lévő (a szolgáltatási irányelvben előírt egyablakos ügyintézési pontok és az engedélyezés alól mentesülő projektek) reformokat, valamint tovább egyszerűsíti a hatályos engedélyezési eljárásokat, szabályozásokat és a gazdaságot érintő egyéb adminisztratív terheket, amelyek a gazdasági tevékenység fejlődésének jelentős akadályát képezik;
- p) Portugália végrehajtja a kikötői munkára vonatkozó jogi szabályozás és a kikötők irányítási rendszerének reformját, beleértve a kikötői működési koncessziók átalakítását;
- q) Portugália végrehajtja a közlekedési rendszer működését javító intézkedéseket;
- r) Portugália végrehajtja az energiatarifa terén fennálló adósság megszüntetését célzó intézkedéseket és teljes körűen végrehajtja a harmadik uniós energiacsomagot.”

* HL L 376., 2006.12.27., 36. o.

** HL L 255., 2005.9.30., 1. o.

*** HL L 48., 2011.2.23., 1. o.

2. a (9) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(9) A pénzügyi ágazatba vetett bizalom helyreállítása érdekében Portugáliának kellő mértékű feltőkésítést és rendezett hitelleépítést kell végrehajtania a bankszektorban. Ezzel összefüggésben Portugália a pénzügyi stabilitás megőrzése érdekében végrehajtja a portugál bankszektorra vonatkozó, a Bizottsággal, az EKB-val és az IMF-fel egyeztetett stratégiát. Ennek keretében Portugália különösen:

- a) a bankoknak biztosítékpuffereik fenntartható alapon történő megerősítését tanácsolja;
- b) biztosítja a banki ágazatban a kiegyensúlyozott és rendezett hitelleépítést, ami továbbra is kritikus fontosságú a finanszírozási egyensúlytalanságok tartós megszüntetése érdekében. A bankok pénzügyi finanszírozási terveinek célja a hitel/betét arány nagyjából 120 %-os indikatív értékre csökkentése 2014-ben, és középtávon az eurórendszer általi finanszírozásra való támaszkodás mértékének csökkentése. E finanszírozási terveket negyedévente felülvizsgálják;

- c) elősegíti a vállalati szektorra és különösen a kkv-kra irányuló finanszírozási alternatívák diverzifikációját a tőkepiacokhoz és az exporthitel-biztosításhoz való hozzáférésük javítását célzó intézkedések körével;
- d) folytatja az állami tulajdonban lévő CGD-csoport racionalizálását;
- e) optimalizálja a BPN-től a három állami tulajdonú különleges célú gazdasági egységre átruházott eszközök szanálását azáltal, hogy harmadik szakmai félhez szervezi ki az eszközkezelést, mely szakmai fél megbízást kap arra, hogy idővel fokozatosan szanálja az eszközöket. A portugál kormány versenyeljárás keretében kiválasztja a hitelkezelést végző felet, és a megbízásba a megtérülés maximalizálását és a működési költségek minimalizálását biztosító megfelelő ösztönzőket épít be. A portugál kormány biztosítja a leányvállalatok és az eszközök időben történő átruházását a másik két állami tulajdonú különleges célú gazdasági egységre;
- f) a vállalati szektorra irányuló finanszírozási alternatívák diverzifikációjának elősegítésére vonatkozó előzetes javaslatok alapján kidolgozza és végrehajtja a vállalati szektor számára a hagyományos banki hitelhez képest finanszírozási alternatívákat nyújtó megoldásokat. A portugál kormány értékeli a kormány által támogatott exporthitel-biztosítási rendszerek hatékonyságát, hogy az uniós szabályoknak megfelelő intézkedéseket hozhasson az export előmozdítására;
- g) két lépésben biztosítja a szanálási alap kezdeti és időszakos finanszírozásához szükséges intézkedéseket – először törvényerejű rendeletet fogad el a bankok által a szanálási alaphoz nyújtott hozzájárulásról, másodszor felügyeleti hirdetményt fogad el az egyes bankok időszakos hozzájárulásáról; elfogadja a szanálási tervekkel kapcsolatos felügyeleti hirdetményeket. A bankok helyreállítási és szanálási terveinek végrehajtása során elsőbbséget kapnak a rendszerszintű jelentőséggel bíró bankok;
- h) végrehajtja a pénzügyi intézményeket a háztartások adósságának peren kívüli átütemezésére ösztönző keretet, zökkenőmentessé teszi a vállalati adósság átütemezésére vonatkozó alkalmazást és végrehajtja a szerkezetátalakítási eszközök széles körű megismertetésére irányuló cselekvési tervet;
- i) benyújtja a Parlamentnek az állami tőkéhez való hozzáférést szabályozó jogi keret módosítását, annak érdekében, hogy az állam szigorúan meghatározott körülmények között és az állami támogatásra vonatkozó szabályokkal összhangban ellenőrzést gyakorolhasson egy intézmény felett és elvégezhesse a kötelező feltőkésítéseket.”

2. cikk

Ennek a határozatnak a címzettje Portugália.

3. cikk

Ezt a határozatot az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* kell kihirdetni.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*